

ЧИ МОЖНА ВИКОРИСТОВУВАТИ КЕП ДЛЯ ПІДПИСАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ КОНТРАКТІВ?

Підприємство укладає з нерезидентом контракт на експортні поставки. Чи можна наразі використовувати кваліфікований електронний підпис (далі – КЕП) для підписання експортних договорів та первинних документів (інвойсів, актів виконаних робіт/наданих послуг, видаткових накладних тощо) за такими договорами?

За правовим статусом КЕП прирівняно до власноручного підпису або печатки. За допомогою КЕП можна підписувати електронні документи, користуватися електронними послугами тощо. Документи, підписані за допомогою КЕП, мають таку саму юридичну силу, як і звичайні.

Однак є певні вимоги, коли йдеться про використання КЕП для підписання зовнішньоекономічних контрактів та первинних документів, складених під час виконання таких контрактів.

Так, відповідно до Закону від 16.04.91 р. № 959-XII «Про зовнішньоекономічну діяльність» зовнішньоекономічний договір (контракт) укладається суб'єктом ЗЕД-діяльності або його представником у простій письмовій або в електронній формі, якщо інше не передбачено міжнародним договором України чи законом.

Використання електронного підпису під час оформлення правочинів допускається у випадках, установлених законом, іншими актами цивільного законодавства, або за письмовою згодою сторін, у якій мають міститися зразки відповідного аналога їхніх власноручних підписів (ч. 3 ст. 207 Цивільного кодексу, далі – ЦК).

Частиною І ст. 37 Закону від 05.10.17 р. № 2155-VIII «Про електронні довірчі послуги» (далі – Закон № 2155) визначено, що Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сферах електронних довірчих послуг та електронної ідентифікації, зокрема на основі міжнародних договорів України.

На сьогодні в Україні діє Порядок взаємного визнання українських та іноземних сертифікатів відкритих ключів, електронних підписів, а також використання інформаційно-телекомунікаційної системи центрального засвідчувального органу для забезпечення визнання в Україні електронних довірчих послуг, іноземних сертифікатів відкритих ключів, що використовуються під час надання юридично значущих електронних послуг у процесі взаємодії між суб'єктами різних держав, затверджений постановою КМУ від 23.01.19 р. № 60.

Електронні довірчі послуги, що надаються відповідно до вимог нормативно-правових актів, якими регулюються правові відносини у сфері електронних довірчих послуг в іноземних державах, визнаються в Україні електронними довірчими послугами того самого виду **в разі відповідності хоча б одній із таких умов:**

- кваліфікований надавач електронних довірчих послуг іноземної держави відповідає вимогам Закону № 2155, що підтверджується центральним засвідчувальним органом (або засвідчувальним центром у разі надання електронних довірчих послуг у банківській системі України та при здійсненні переказу коштів);
- кваліфікований надавач електронних довірчих послуг внесений до Довірчого списку держави, з якою Україна уклала відповідний двосторонній або багатосторонній міжнародний договір.

Проте Міністерство цифрової трансформації України зазначає (лист від 26.11.20 р. № 1/04-9-6238), що на сьогодні з іноземними державами не укладено жодного міжнародного договору України про взаємне визнання сертифікатів відкритих ключів та електронних підписів, а жоден кваліфікований надавач електронних довірчих послуг іноземної держави не виявив наміру підтвердити, що його діяльність відповідає вимогам, визначеним Законом № 2155.

Тобто на сьогодні підписання ЗЕД-договорів та первинних документів за такими договорами за допомогою КЕП – неможливе.